

סיכום פעילות ועדת האתיקה מ-2015.1.1

בעקבות שאלות שהופנו לוועדת האתיקה:

1. הפניית לקוחות ממסגרת ציבורית למסגרת פרטית. פסיכואקטואליה, ינואר 2015.
2. העברת חומר גלם של מבחנים פסיכולוגיים לבית משפט. פסיכואקטואליה, אפריל 2015.
3. "לאחר מות..." שמירת רשומות והעברת מידע במקרים של פטירת פסיכולוג מטפל ופטירת מטופל. פסיכואקטואליה, יולי 2015.
4. מיומנות מקצועית והצגה עצמית. פסיכואקטואליה, אוקטובר 2015.

• עבודה שוטפת של ועדת האתיקה:

- בשנת 2015 טיפלה ועדת האתיקה ב-150 פניות. יש לציין שחלה עלייה מתמדת במספר הפניות לוועדת האתיקה לאורך שנים:
- שנת 2011 - 72 פניות
שנת 2012 - 100 פניות
שנת 2013 - 117 פניות
שנת 2014 - 128 פניות

התפלגות מספר הפניות:

- 74 - פניות של פסיכולוגים להתייעצות; 40 - שאלות מהציבור; 22 - תלונות; 14 - אחר (ערעורים, בקשה לדיון עקרוני בנושא ועוד).
1. **תלונות** - 15% מהפניות לוועדה היו תלונות על פסיכולוגים. (בהשוואה ל-44 תלונות מתוך 128 פניות (34%) בשנת 2014).
 - הוגשו שתי תלונות של פסיכולוג על פסיכולוג.
 2. **התייעצויות** - 49% מהפניות לוועדה היו בקשות להתייעצות של פסיכולוגים.
 3. **27%** מכלל הפניות היו שאלות מהציבור.
 4. הוגשו **3 ערעורים** על החלטות ועדת האתיקה. ערעור אחד התקבל.

התפלגות מספר הפסיכולוגים הפונים להתייעצויות

לפי תחומי התמחות:

- 50 פניות של פסיכולוגים קליניים; 13 פניות של פסיכולוגים חינוכיים; 3 פניות של פסיכולוגים שיקומיים; 2 פניות של פסיכולוגים רפואיים; 6 פניות של פסיכולוגים ללא התמחות.

התפלגות מספר הנילונים שנגדם הוגשו תלונות

לפי מעמד מקצועי (מתוך סה"כ של 22 תלונות):

- פסיכולוגים רשומים ללא התמחות - 3; מומחים - 11;

עם תום השנה, אנו מתכבדות לסכם את עבודת ועדת האתיקה בשנה החולפת.

פעולות ועדת האתיקה

- עדכון תקנון הפ"י בסעיפים הנוגעים לוועדת האתיקה. העדכון הוגש לאישור האספה הכללית של חברי הפ"י ב-25.1.16.
- עדכון קוד האתיקה המקצועית של הפסיכולוגים. כתיבת הטייטה של הקוד המתוקן הושלמה בשיתוף פעולה של ועדת האתיקה הקודמת והוועדה הנוכחית. בימים אלה דנות שתי הוועדות בהערות שהוגשו על ידי פסיכולוגים מומחים בתחום. לאחר השלמת העבודה יוגש הקוד החדש לאישור סופי של הייעוץ המשפטי והוועד המרכזי של הפ"י.
- מועצת הפסיכולוגים החליטה לחזור ולאשר את קוד האתיקה המקצועית של הפ"י. (פבר.2015) מועצת הפסיכולוגים ממליצה שבשלב זה תשמש ועדת האתיקה של הסתדרות הפסיכולוגים כתובת להתייחסות לבעיות אתיות של כלל הפסיכולוגים.
- השתתפות בצוות עבודה לעניין כתיבת חוות דעת של פסיכולוגים לבתי משפט. הצוות הוקם ביוזמת מועצת הפסיכולוגים והחל לפעול ביוני 2015. הצוות דן בנושאים הבאים:
 1. חשיבה לגבי הכשרת פסיכולוגים בנושא העיסוק המקצועי בפסיכולוגיה משפטית.
 2. בניית מסמך כולל לכתיבת חוות דעת פסיכולוגיות לבית משפט.
 3. השתתפות בוועדה בין-משרדית הדנה בהכפשת שמם של פסיכולוגים המגישים חוות דעת לבתי משפט באמצעי התקשורת.
- השתתפות בפאנל שהתקיים ביום עיון: "חדר הטיפול הוא בור סוד - האמנם?" שהתקיים במשכנות שאננים בירושלים (19.3.15) בהנחיית פרופ' גבי שפיר בעקבות שינוי סעיף 46 בחוק הפסיכולוגים הנוגע לפרסום שמו של פסיכולוג שהורשע בעבירת משמעת.
- שיתוף פעולה בין גורמים שונים הנוגעים לנושאי חוק ואתיקה: ועדת התלונות של משרד הבריאות, מועצת הפסיכולוגים, הפסיכולוגית הראשית של משה"ב והייעוץ המשפטי של הפ"י.
- "משולחנה של ועדת האתיקה" - מדור קבוע של ועדת האתיקה המתפרסם ב"פסיכואקטואליה", רבעון הפ"י.
- השנה פורסמו במדור המאמרים הבאים, שנכתבו

מדריכים - 8.
(6 מהנילונים בעלי התמחות כפולה).

לסיכום

1. חלה עלייה ניכרת במספר הפניות לוועדת האתיקה בכלל ולהתייעצות בפרט במשך השנים. נראה שעלייה זו נובעת ממודעות הולכת וגוברת לנושא האתיקה המביאה להעלאת התלבטויות אצל הפסיכולוגים ושאלות מהם, מלקוחותיהם ומהציבור הרחב. עלייה זו משקפת גם את המקום שתופסת ועדת האתיקה יותר ויותר ככתובת למתן תשובות בנושא אתיקה לפסיכולוגים ולאחרים.
2. הולך ופוחת מספר התלונות, הולך ועולה מספר הפניות להתייעצויות או לשאלות. ועדת האתיקה תופסת יותר ויותר מקום כגורם מלמד ומחנך ופחות כגורם מעניש.
3. ועדת האתיקה דנה בתלונות שבהן קיים חשש שפסיכולוג עבר על אחד או יותר מכללי האתיקה המקצועית. כאשר מתברר שתלונה הוגשה בו זמנית לוועדת האתיקה, לוועדת התלונות או לגוף משמעתי אחר - ועדת האתיקה אינה יכולה לדון בתלונה. במקרים שבהם מתברר מתוך התלונה שיש בה חשש שהפסיכולוג עבר על החוק, התלונה מועברת לטיפול של ועדת התלונות של משרד הבריאות (בהסכמת המתלונן). במקרים שבהם קיים חשש לעבירה אתית במקביל לחשש על הפרת חוק, דנה הוועדה בהיבט האתי של התלונה והטיפול בהיבט החוקי מועבר לוועדת התלונות.

ועדת האתיקה מאחלת לכל הפסיכולוגים שנה חדשה של שלום ושלווה.

מי ייתן והפסיכולוגים מכל המגמות ישלבו ידיים על מנת להעצים את מקצוענו ולעשות את המיטב עבור לקוחותינו.

חברות ועדת האתיקה:

**חנה בן-ציון - יו"ר, יונת בורנשטיין בר-יוסף,
שלומית בן-משה, נגה קופלביץ**

המשך בעמוד 9

דבר נציגי החטיבה החינוכית בוועד המרכזי של הפ"י

לחברי וחברות החטיבה החינוכית שלום,

קשת הנושאים המגוונת והכל כך חשובה, אשר מהווה חלק אינטגרלי בעיסוק בהפ"י, מחייבת אותנו לראייה מערכתית ולשיתופי פעולה. קיימת חלוקה פנימית בוועד בהפ"י וחשיבה מערכתית לגבי סדרי העדיפויות ומצב זה מקדם את המטרות. בימים אלו מסתיימים תהליכי עדכון תקנון האתיקה, גיבוש סופי של תקנוני החטיבות, וגיבוש מסמך תביעה משפטית כלפי קופת חולים מכבי.

כפי שנוכחנו לדעת, חלק מהנושאים שבהם אנו עוסקים בוועד רלוונטיים למהות הפ"י, ובכללם קידום העיסוק במקצוע הפסיכולוגיה, העיסוק המקצועי סביב עדכון תקנון האתיקה, קידום תו תקן בהפ"י (עליו נספר בהרחבה בהמשך), קידום תקנוני חטיבות, התייחסות והופעה בוועדות ופורומים פרלמנטריים בכנסת, בתקשורת ועוד.

חלק אחר קשור לחטיבה החינוכית בפרט ואלו הנושאים שעולים בעקבות פניות שלכם "מהשטח". למשל, העיסוק סביב רישום פסיכולוגים חינוכיים בפנקס המטפלים של מכבי, הדרתם של פסיכולוגים חינוכיים מלימודי המשך, וכן פניות לייצוג מקצועי של הפסיכולוגיה החינוכית בוועדות הכנסת השונות העוסקות בקידום שכרם של הפסיכולוגים החינוכיים ובקידום הרווחה והטיפול של הילד.

במהלך העשייה והלמידה נוכחנו לדעת כי לעתים בחלק מהנושאים שאתם מעלים ובהם אנו עוסקים מושקעים משאבים מקבילים, והבנה זו מחייבת כאמור שיתופי פעולה ותקשורת יעילה.

לאחרונה נערכה פגישה מלמדת ומרעננת במהלך כנס הפסיכולוגים החינוכיים בטבריה ובה נכחו הוועד המרכזי של החטיבה החינוכית, נציגי ועד המתמחים ויו"ר החטיבה החינוכית, גב' ציפי חייקין. בפגישה זו למדנו להכיר את השותפים שלנו ואת המטרות והנושאים המשותפים והחלטנו על המשך ההתדיינות והמשך המפגשים ודרכים לשיתופי פעולה. חשוב לנו להמשיך לעדכן ולהתעדכן ולשמעו מכם רעיונות נוספים.

בברכה,

ד"ר דליה אלוני

אלסי ממו

שמעון נסים